

ใบความรู้ เรื่อง งานแกะสลัก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ประดิษฐ์งานตามวิถีไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง งานแกะสลัก
รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

งานแกะสลัก

การแกะสลัก หมายถึง การนำวัสดุต่างๆ มาเปลี่ยนแปลงรูปทรงโดยใช้เครื่องมือแกะหรือชุดวัสดุ เพื่อนำเอาส่วนของวัสดุที่ไม่ต้องการออกจากชิ้นส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้เกิดรูปทรงหรือลวดลายสวยงามตามความต้องการบนวัสดุ นั้น งานแกะสลักแบ่งออกได้ดังนี้

๑.งานแกะสลักของอ่อน เป็นผลงานการสร้างสวดลายลงบนผักผลไม้หรือวัสดุเนื้ออ่อนประเภทไม้ สุนัข หรือเทียน โดยใช้เครื่องมือที่มีความแหลมคม นิยมใช้ตกแต่งบ้าน ตกแต่งอาหาร หรือใช้เป็นของขวัญ ของที่ระลึก

<https://images.app.goo.gl/khSgαKFfRpVpKฉน๖>

<https://images.app.goo.gl/๕aRKkwSCVA๖bwAyK๔>

๒.งานแกะสลักไม้เนื้ออ่อน การแกะสลักไม้เป็นศิลปกรรมทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาหลายร้อยปี ซึ่งลักษณะสวดลายแกะสลักมักจะสืบทอดประเพณีนิยมโบราณ ซึ่งถือเป็นศิลปะประจำชาติของไทย การแกะสลักไม้ให้เป็นรูปสัตว์ต่างๆ ตามความต้องการของตลาดนั้นว่าเป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สมควรแก่การอนุรักษ์และสืบทอดให้ลูกหลาน ซึ่งมีวิธีการยากง่ายตามรูปลักษณะของสัตว์ที่จะแกะสลัก

วิธีการแกะสลักผักและผลไม้ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

กรีด การทำวัสดุให้เป็นรอยแยกหรือขาดออกจากกัน โดยใช้ของแหลมคมกดลงบนวัสดุนั้น แล้วลากไปตามต้องการ	แกะ การทำวัสดุสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกจากกัน หรือใช้เครื่องมือที่แหลมคมวางคมลงบนวัสดุนั้นตามความประสงค์ให้เป็นลวดลายสวยงามต่างๆ หรือการใช้เล็บมือค่อยๆ แกะชิ้นเล็กเพื่อให้หลุดออกจากชิ้นใหญ่	เกลา การตกแต่งวัสดุที่ยังไม่เกลี้ยงให้เรียบร้อยยิ่งขึ้น โดยใช้มีดนอนหันคมออก ฝานรอยที่ขื่นเป็นสันและขรุขระให้เกลี้ยง
คว้าน การทำวัสดุซึ่งมีส่วนเป็นแกนหรือเมล็ดให้ออกจากกัน โดยใช้เครื่องมือที่มีปลายแหลมและคมแทงลงตรงจุดที่ต้องการคว้านแล้วขยี้บไปรอบๆ จนแกนหลุด ค่อยๆ แคะหรือคุนออก เช่น การคว้านเงาะ	แซะ การทำให้วัตถุติดอยู่หลุดออก โดยการใช้เครื่องมือ สอดไปภายใต้วัตถุ	เซาะ การทำให้เป็นลายลึกหรือรอยกว้าง เช่น เซาะเป็นลาย
เฉือน การทำวัสดุสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งต้องการให้แบ่งออกจากวัตถุที่เป็นก้อนหรือชิ้นใหญ่ด้วยมีด โดยใช้มือจับมีดและอีกมือหนึ่งจับวัตถุที่ต้องการแล้วกดมีดลากลงให้วัตถุขาดออก	จัก การทำวัตถุให้เป็นแฉกหรือฟันเลื่อย โดยใช้เครื่องมือแหลมแทงตรงที่ต้องการ เช่น การจักหัวหอม การจักมะเขือเทศเป็นดอก การจักมะเขือเทศเป็นดอก การจักละมุดเป็นดอก	เจียน การทำให้รอบนอกของวัตถุสิ่งใดสิ่งหนึ่งเรียบไม่ขรุขระ หรือเป็นรูปทรงต่างๆตามประสงค์ โดยใช้มือข้างหนึ่งจับวัตถุนั้น แล้วใช้มืออีกข้างหนึ่งจับมีดให้ทางคมกดกับวัตถุนั้น ไถไปด้วยความเร็วเพื่อให้วัตถุขาดและเรียบ
ปาด การทำให้ด้านหน้าของวัตถุที่เป็นสันนูน หรือยื่นขึ้นมา เรียบสม่ำเสมอจนวางมีดให้ทางหนึ่งตั้งลงบนริมของปากวัตถุนั้นข้างหนึ่งแล้วกดเลื่อนไปตามหน้าของวัตถุนั้นจนสุด	ปอก การทำวัตถุที่มีเปลือกออก ด้วยมือหรือใช้มีด เช่น ใช้มีดปอกกล้วยหรือส้ม	ฝาน การทำวัสดุสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นแผ่นบาง ตามต้องการ

แกะสลักแตงกวาและถั่วฝักยาว

วัสดุ อุปกรณ์

๑. มีดแกะสลัก
๒. มีดเล็ก (สำหรับหั่น)
๓. ถั่วฝักยาว
๔. แตงกวา

วิธีทำ

๑. ล้างทำความสะอาดแตงกวา และถั่วฝักยาวให้สะอาด
๒. หั่นแตงกวาตามแนวขวางของลูก ให้มีความหนาประมาณ ๑.๕ - ๒ เซนติเมตร
๓. คว้านไส้ของแตงกวาออกให้หมด ระวังอย่าให้มีโดนเนื้อสีขาวของแตงกวา
๔. จากนั้น ใช้มีดแกะสลัก แกะตรงเนื้อสีขาวให้มีลักษณะเป็นฟันปลา จนรอบทั้งสองด้าน
๕. นำถั่วฝักยาวมาหั่นเป็นชิ้น ให้มีความยาว ๓ - ๔ นิ้ว
๖. ใช้มีดแกะสลักแกะบริเวณเปลือกของถั่วฝักยาว ให้มีความลึกเล็กน้อย ประมาณ ๓ - ๔ ครั้ง ทั้งสองด้าน
๗. นำถั่วฝักยาวใส่ลงในแตงกวาที่เตรียมไว้ รับประมาณคู่กับน้ำพริกต่างๆได้ตามชอบ

